

ברית חינוכית

ברית

מורים הורים

תשתית מקצועית

רינה כהן

ההתאגדות לחינוך מבוגרים בישראל

המועצה הציבורית להורים בישראל

כל הזכויות שמורות

הגישה המכוננת

ביסוד הפעילות לפיתוח ברית חינוכית מצויה ההכרה

* להורים ולמורים יש מטרות ואינטרסים חלקם זהים וחלקם שונים.

* להורים ולמורים זהות ייחודית הנגזרת כל אחד ממעמדו ותפקידו ומשימותיהם בחלקן משותפות ובחלקן נפרדות.

* הורים ומורים זקוקים אלו לאלו כדי להשיג את מטרותיהם.

* ביכולתם של הורים ומורים להעצים זה את זה.

* הורים ומורים יכולים ואף רוצים לפתח סביבה ידידותית לעצמם ולזולתם.

• יחסי ברית יתרמו תרומה משמעותית להשגת יעדי החינוך ולשכלול המעשה החינוכי.

ברית חינוכית מתבססת על

- א. גישת המערכות
- ב. תיאוריות אקולוגיות
- ג. תיאוריות התפתחותיות
- ד. תיאוריות מנהיגות
- ה. תיאוריות סלוטוגניות
- ו. גישה יהודית לפיתוח והעצמה

עשר הנחות המדגישות את החיוניות של ברית חינוכית

א. ההורים והמחנכים יוצרים יחדיו את המרחב החינוכי של הילד.

ב. תהליכי אינדבידואציה והפרטה יגבירו את כוחם של ההורים בעלי המסוגלות החפצים בכך במערכת החינוך ובמעשה החינוכי.

ג. מטלות החינוך והלימוד הרבות יוצרות עומס מכביד על המורים והמערכת הבית ספרית.

ד. מאידך, משימות החינוך הרבות מחייבות שימוש יעיל ומירבי במשאבים החינוכיים שבסביבת הילד קרי, הוריו ומוריו.

המשך ההנחות

ה. לשם כך יש צורך ב"תיקון" והתאמה בכל אחת מהמערכות ובקשר תומך ומזין בין שתי המערכות: המערכת הבית ספרית והמערכת המשפחתית.

תיקון מלשון להתקין – לחדש, לקבוע, לכוון, לבנות.

תיקון מלשון לשכלל דבר מה שבור, לשפץ, לטפל בפגמים.

המשך ההנחות

ו. הורים ומורים זקוקים לידע, לתמיכה, לקבלה ולאישור כדי לחולל את התהליכים המערכתיים והחינוכיים הדרושים.

ז. הורים ומורים עשויים ללמוד זה מזה ולהפעיל תהליכי העצמה הדדיים.

ח. למידה משותפת, יוצרת שפה משותפת ומאפשרת קשר והידברות ממקום בריא, מקבל ומאפשר.

המשך ההנחות

ט. זיהוי וליבון ערכים ומטרות עשויים ליצור מצע לשיתוף פעולה ולפיתוח מנהיגות חינוכית מעצבת.

י. הורים ומורים אוריינים ומנהיגים הפועלים תוך שיתוף ייטיבו לקדם את מטרות החינוך והשגתן.

ברית כקשת בענן

לברית עשויים להיות ביטויים ואפיונים שונים.

קשת בענן – כאות הברית – מסמלת את הצבעים והגוונים הרבים המבטאים את הברית.

ככלל ניתן לומר שאין ברית נכונה או בלתי נכונה. יש ברית שעונה על צרכים ורצונות והיא מתממשת בהתאם ליכולות.

משום כך ברית יכולה להתממש באופנים שונים והיא מאופיינת בריבוי פנים.

תנאי היתכנות לקיום ברית חינוכית

שותפות מועילה ותורמת מתקיימת כאשר :

- * נענים הצרכים של שותפי הברית.
- * מזהות המוטיבציות והמטרות המשותפות.
- * מאותרות התרומות המתאימות שכל שותף יכול לתרום לברית.
- * מצטמצמות החרדות של הצדדים פן תפגע הברית במעמדם ותטשטש את יחודם.
- מתפתח אמון הדדי אצל שותפי הברית

מטרות ברית חינוכית

מטרת העל של ברית חינוכית היא להגביר את הסיכויים להשגת מטרות החינוך המשותפות להורים ולמחנכים.

מטרות הברית החינוכית הן:

- * לזהות מטרות חינוכיות משותפות למורים ולהורים
- * להתוות דרכים נפרדות ומשותפות להשגתן
- לתכנן ולהפעיל תוכניות חינוכיות מתאימות להשגת המטרות המשותפות

המשך מטרת הברית החינוכית

- * לאגם משאבים וכוחות של מורים והורים
- * לחלק משימות ותפקידים בין מורים והורים
- * לתאם בין השותפים
- * לחלץ את המורים וההורים מבדידותם ולפתח ביניהם ידידות
- * להעצים ולחזק זה את זה – העצמה הדדית
- לפתח מנהיגות חינוכית מעצבת

אדני הברית החינוכית

ברית חינוכית ניצבת על ארבעה אדנים:

אדן האמונה במסוגלותם וברצונם של מורים והורים להצליח בעבודת החינוך ובכך ששניהם שוחרי טוב והם פועלים במיטבם.

אדן ההכרה בריבוי המטרות החינוכיות ובמורכבותן מחד גיסא, ובמיעוט המשאבים החינוכיים ומוגבלותם, מאידך גיסא. **אדן הידיעה** שלמורים ולהורים מטרות חינוכיות משותפות וביכולתם לפעול יחדיו ולהעצים זה את זה.

אדן ההבנה שברית חינוכית בין מורים להורים היא צורך הענין והזמן וכדי ליצור אותה יש צורך בתהליך מקצועי-הנחייתי מחולל שיותווה ע"י אנשי מקצוע מתחומי ההורות והחינוך.

מטרות ההנחיה

מטרת התהליך ההנחייתי היא
לאפשר למורים ולהורים לבדוק ולקבוע את
מרחב הידיעה, הפעולה והאחריות ההורי והחינוכי
לעצב באמצעותם את מרחב השיתוף בין הורים
למחנכים
וליצור ברית חינוכית

מתווה ליצירת ברית חינוכית

שני שלבים ביצירת הברית:

א.

- מורים מגבשים זהות וחזון מקצועי
- הורים מגבשים זהות וחזון תפקידי

ב.

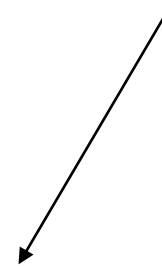
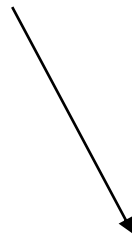
- היכרות הדדית
- למידה משותפת – ליצירת שפה משותפת
- מה קורה בינינו – כתיבת מסמך הסכמה
- מנהיגות חינוכית משותפת

ברית חינוכית מאופיינת ביחסים של:

תמיכה

מחויבות

אמון

ת

מ

א

תכני התוכנית

תכני תוכנית יצירת ברית חינוכית הם:

* זהות:

זהות תפקידית של הורים ומורים
עמדותיהם ורגשותיהם כל אחד כלפי עצמו ותפקידו וכלפי זולתו

* תקשורת:

מודלים, עקרונות, כלים ומיומנויות

* למידה:

אינטליגנציות מרובות, אינטליגנציה רגשית, אינטליגנציה של הצלחה

* חינוך:

רמות מודעות של מורים והורים
סגנונות חינוך של מורים והורים

המשך תכני התכנית

* ברית חינוכית:

מהות, מטרות, מבנה, דרכי תפקוד של ברית חינוכית –
היחסים והקשרים בין מורים לבין הורים: כתיבת מגילת
ברית חינוכית

* העצמה:

הגדרה ותהליכים מחוללים

* מנהיגות חינוכית:

חזון חינוכי, עיצוב מטרות, זיהוי משימות, קביעת
אסטרטגיות, תיאום פעילויות

ההתכנסות יחד היא – התחלה

ההישארות יחד היא – התקדמות

העבודה יחד היא – הצלחה

(אדיג'ס 1979)